

УДК 347.961

DOI 10.31732/2708-339X-2026-19-A9

ТРАНСФОРМАЦІЯ НОТАРІАТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ЦИФРОВІЗАЦІЇ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ

Рудко Б.Б.,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри державно-правових дисциплін
Університет економіки та права «КРОК»
м. Київ, вул. Табірна, 30-32, Україна, 03113
e-mail: BogdanaRB@krok.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-9753-3374>

TRANSFORMATION OF THE NOTARIAT IN THE CONTEXT OF MARTIAL LAW AND DIGITALIZATION: CURRENT CHALLENGES AND EUROPEAN DEVELOPMENT TRENDS

Rudko B.B.,

Candidate of Law Associate,
Professor of the Department of State and Legal Disciplines,
«KROK» University,
Kyiv, Tabirna St., 30-32, Ukraine, 03113
e-mail: BogdanaRB@krok.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-9753-3374>

Анотація. У статті досліджено трансформацію інституту нотаріату в Україні в умовах воєнного стану та активної цифровізації правових процесів. Нотаріат представлено як ключовий інститут превентивного правосуддя, який забезпечує правову визначеність цивільного обороту, стабільність майнових та корпоративних відносин, а також захист прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб. Підкреслено, що завдяки нотаріальній діяльності значна частина правовідносин набуває чіткої юридичної форми на ранніх стадіях, що мінімізує ризики виникнення судових спорів у майбутньому та сприяє забезпеченню правової безпеки громадян.

Особлива увага приділена функціонуванню нотаріальної системи в умовах воєнного стану, зокрема оперативному перегляду правового регулювання, тимчасовим обмеженням доступу до державних реєстрів, розширенню повноважень окремих посадових осіб та посиленню контролю за правочинами з нерухомим майном. Проаналізовано ефективність заходів, спрямованих на збереження архівів, забезпечення безперервності нотаріальних послуг і правового захисту громадян у надзвичайних умовах, а також їхню узгодженість з конституційними принципами правової держави.

Розглянуто процеси цифровізації нотаріальної діяльності, зокрема впровадження електронного документообігу, використання кваліфікованого електронного підпису, інтеграцію нотаріальних процедур із державними електронними системами, а також перспективи застосування технологій розподіленого реєстру (блокчейн). Виділено основні виклики цифрової трансформації, пов'язані з кібербезпекою, захистом персональних даних і забезпеченням доступності нотаріальних послуг для громадян навіть у складних умовах.

Окрему увагу приділено європейським орієнтирам розвитку нотаріату, зокрема латинській моделі, яка поєднує публічно-правову природу нотаріальної діяльності з професійною незалежністю нотаріуса, суворими вимогами до кваліфікації та високою відповідальністю за законність правочинів. Обґрунтовано необхідність гармонізації українського законодавства з європейськими стандартами, впровадження цифрових інструментів і сучасних процедур контролю для підвищення ефективності та прозорості нотаріальної системи.

Результати дослідження дозволяють оцінити вплив воєнного стану та цифровізації на розвиток нотаріату в Україні, формують наукову основу для вдосконалення законодавчих та організаційних механізмів нотаріальної діяльності та сприяють інтеграції українського нотаріату до єдиного правового простору Європейського Союзу.

Ключові слова: нотаріат, нотаріальна діяльність, воєнний стан, цифровізація, електронні реєстри, електронний підпис, кібербезпека, євроінтеграція.

Формул: 0; **рис.:** 0, **табл.:** 0, **бібл.:** 15.

Abstract. The article examines the transformation of the notarial institution in Ukraine in the context of martial law and active digitization of legal processes. The notarial institution is presented as a key institution of preventive justice, which ensures legal certainty in civil transactions, stability of property and corporate relations, as well as protection of the rights and legitimate interests of individuals and legal entities. It is emphasized that thanks to notarial activities, a significant part of legal relations takes on a clear legal form at an early stage, which minimizes the risks of future litigation and contributes to ensuring the legal security of citizens.

Particular attention is paid to the functioning of the notarial system in conditions of martial law, in particular the operational review of legal regulation, temporary restrictions on access to state registers, the expansion of the powers of certain officials, and the strengthening of control over transactions with immovable property. The effectiveness of measures aimed at preserving archives, ensuring the continuity of notarial services and legal protection of citizens in emergency conditions, as well as their compliance with the constitutional principles of the rule of law, is analyzed.

The processes of digitization of notarial activities are considered, in particular, the introduction of electronic document management, the use of qualified electronic signatures, the integration of notarial procedures with state electronic systems, as well as the prospects for the application of distributed ledger technologies (blockchain). The main challenges of digital transformation related to cybersecurity, personal data protection, and ensuring the availability of notarial services to citizens even in difficult conditions are highlighted.

Particular attention is paid to European guidelines for the development of the notarial profession, in particular the Latin model, which combines the public-law nature of notarial activities with the professional independence of notaries, strict qualification requirements, and high responsibility for the legality of transactions. The need to harmonize Ukrainian legislation with European standards, introduce digital tools and modern control procedures to improve the efficiency and transparency of the notarial system is justified.

The results of the study allow assessing the impact of martial law and digitalization on the development of notarial practice in Ukraine, form a scientific basis for improving legislative and organizational mechanisms of notarial activity, and contribute to the integration of Ukrainian notarial practice into the single legal space of the European Union.

Keywords: notary, notarial activity, martial law, digitalization, electronic registers, electronic signature, cybersecurity, European integration.

Formulas: 0; **fig.:** 0, **tabl.:** 0, **bibl.:** 15.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток правової системи України відбувається в умовах значних суспільних трансформацій, зумовлених як процесами цифровізації, так і функціонуванням держави в умовах воєнного стану. Такі обставини істотно впливають на діяльність ключових правових інститутів, зокрема нотаріату, який відіграє важливу роль у забезпеченні правової визначеності цивільного обороту, стабільності майнових відносин та захисту прав і законних інтересів громадян і суб'єктів господарювання. У зв'язку з цим постає необхідність адаптації нотаріальної діяльності до нових умов функціонування держави, що потребує вдосконалення правового регулювання, організаційних механізмів та впровадження сучасних технологічних рішень.

Воєнний стан створює додаткові виклики для функціонування нотаріальної

системи, пов'язані із забезпеченням безперервності надання нотаріальних послуг, захистом майнових прав громадян, збереженням нотаріальних архівів та безпечним доступом до державних реєстрів [4; 5]. Водночас цифровізація правових процесів відкриває нові можливості для модернізації нотаріальної діяльності, зокрема через використання електронного документообігу, електронної ідентифікації та інтеграцію нотаріальних процедур із державними інформаційними системами [9; 10].

За таких умов актуальності набуває комплексне дослідження трансформації нотаріату в Україні, визначення основних викликів його функціонування в умовах воєнного стану та цифровізації, а також аналіз європейських підходів до організації нотаріальної діяльності з метою визначення перспектив подальшого розвитку цього інституту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку та функціонування інституту нотаріату в Україні є предметом наукових досліджень багатьох учених і практиків. Теоретичні засади нотаріату як складової правової системи розкриває Г. С. Баранова, яка характеризує нотаріат як інститут, спрямований на забезпечення стабільності цивільного обороту та юридичної визначеності правовідносин [3, с. 102–107]. Окремі проблеми функціонування нотаріату в умовах воєнного стану досліджує О. Письменний, який акцентує увагу на практичних труднощах доступу до нотаріальних послуг, роботи з реєстрами та забезпечення стабільності нотаріального процесу [7, с. 23–27]. Особливості вчинення нотаріальних дій в умовах воєнного стану також висвітлює Ю. О. Федорчук, зосереджуючи увагу на адаптації нотаріальних процедур до надзвичайних обставин [6, с. 150–156].

Питання цифрової трансформації нотаріальної діяльності аналізують О. О. Чижиков та О. В. Красногор. Вони підкреслюють значення електронного документообігу, електронної ідентифікації та перспектив упровадження інноваційних технологій у нотаріальну практику [9; 11]. Європейські підходи до організації нотаріальної діяльності та особливості латинського нотаріату досліджують Л. Шевчук і Л. В. Дудченко [14, с. 103–107; 15, с. 110–113].

Не вирішені раніше частини загальної проблеми. Попри наявність наукових досліджень у сфері організації та функціонування нотаріату, недостатньо комплексно висвітленими залишаються питання трансформації нотаріальної діяльності в умовах воєнного стану та активної цифровізації, а також узгодження національної моделі нотаріату з європейськими стандартами.

Формулювання мети. Метою статті є аналіз особливостей трансформації нотаріату в Україні в умовах воєнного стану та цифровізації, а також визначення сучасних викликів і європейських орієнтирів його подальшого розвитку.

Виклад основного матеріалу.

Сучасний розвиток правової системи України відбувається в умовах глибоких суспільних трансформацій, зумовлених як процесами цифровізації, так і функціонуванням держави в умовах воєнного стану. У таких умовах особливого значення набуває інститут нотаріату, який традиційно забезпечує правову визначеність цивільного обороту, стабільність майнових відносин та належний рівень захисту прав і законних інтересів громадян і суб'єктів господарювання. Нотаріат розглядається як інститут превентивного правосуддя, основною метою якого є запобігання правовим конфліктам, підтвердження юридичних фактів та забезпечення законності правочинів. Саме завдяки діяльності нотаріусів значна частина правовідносин набуває чіткої правової форми ще на стадії їх виникнення, що істотно знижує ризик виникнення судових спорів у майбутньому. Така роль нотаріату узгоджується із загальними принципами правової держави, закріпленими у Конституції України, відповідно до яких права і свободи людини визнаються найвищою соціальною цінністю та визначають зміст і спрямованість діяльності держави [1, ст. 3].

Правові засади організації та діяльності нотаріату в Україні визначаються насамперед Законом України «Про нотаріат», який встановлює систему нотаріальних органів, їх повноваження, порядок вчинення нотаріальних дій та основні принципи діяльності нотаріусів [2, ст. 1, 3, 34]. Відповідно до положень цього Закону нотаріат в Україні є системою органів і посадових осіб, на яких покладається обов'язок посвідчувати права та факти, що мають юридичне значення, а також здійснювати інші нотаріальні дії з метою надання їм юридичної вірогідності [2, ст. 1]. Таким чином, нотаріальна діяльність виступає важливим елементом забезпечення законності у сфері цивільно-правових відносин та гарантує захист прав і законних інтересів фізичних і юридичних осіб.

Нотаріальна діяльність відіграє важливу роль у забезпеченні стабільності

цивільного обороту, оскільки нотаріуси здійснюють перевірку правоздатності та дієздатності сторін, контролюють відповідність правочинів вимогам законодавства, а також забезпечують належне документальне оформлення юридично значущих дій. Нотаріальне посвідчення правочинів надає їм підвищеної юридичної сили та гарантує їх відповідність принципам законності, добросовісності та правової визначеності [3, с. 105–107]. У цьому контексті нотаріат виступає важливим елементом механізму гарантування прав і свобод людини, а також інструментом правової безпеки у сфері майнових і корпоративних відносин.

Водночас сучасні умови розвитку української держави суттєво вплинули на функціонування нотаріальної системи. Збройна агресія проти України та запровадження воєнного стану створили нові виклики для організації нотаріальної діяльності, зокрема щодо забезпечення безперервності надання нотаріальних послуг та захисту прав громадян у надзвичайних умовах. Воєнний стан було введено Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 та затверджено відповідним законом [4]. У період активних бойових дій частина територій країни опинилася під загрозою або тимчасовою окупацією, що ускладнило доступ населення до нотаріальних установ та створило ризики для збереження нотаріальних архівів і державних інформаційних систем [7, с. 24–26; 8, с. 57–59].

У зв'язку з цим держава була змушена оперативно адаптувати правове регулювання нотаріальної діяльності. Зокрема, Кабінетом Міністрів України було прийнято постанову від 28 лютого 2022 року № 164 «Деякі питання нотаріату в умовах воєнного стану», яка передбачила особливості вчинення нотаріальних дій у надзвичайних умовах [5]. Цим нормативним актом було розширено коло посадових осіб, уповноважених на посвідчення окремих документів, встановлено спеціальні правила роботи з державними реєстрами та запроваджено тимчасові обмеження щодо здійснення

окремих правочинів [5, п. 1–4].

У перші місяці повномасштабного вторгнення було тимчасово обмежено доступ до низки державних інформаційних систем, зокрема Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, Єдиного реєстру довіреностей та Спадкового реєстру. Такі заходи були спрямовані на запобігання незаконному відчуженню майна, рейдерським захопленням та іншим шахрайським діям у період підвищеної правової нестабільності [7, с. 25–27]. Надалі доступ до реєстрів було поступово відновлено із запровадженням додаткових механізмів контролю та безпеки, що визначалися нормативними актами Міністерства юстиції України та постановами Кабінету Міністрів України [5].

З метою забезпечення доступності нотаріальних послуг у складних умовах було розширено коло посадових осіб, уповноважених на вчинення окремих нотаріальних дій, зокрема щодо посвідчення довіреностей та заповітів. Також було спрощено деякі процедурні аспекти оформлення документів, що дозволило громадянам оперативно вирішувати юридичні питання навіть за умов обмеженого доступу до нотаріальних установ. Особливо актуальними в цей період стали нотаріальні дії, пов'язані з оформленням довіреностей для представництва інтересів, оформленням спадкових прав, а також укладенням правочинів щодо управління або відчуження майна [6, с. 153–160].

Практика функціонування нотаріальної системи в умовах воєнного стану засвідчила також необхідність посилення контролю за операціями з нерухомим майном. Зокрема, було запроваджено додаткові механізми перевірки правочинів щодо об'єктів нерухомості, розташованих на територіях активних бойових дій або тимчасово окупованих регіонах. У таких випадках нотаріуси зобов'язані здійснювати більш ретельну перевірку документів та використовувати державні реєстри для підтвердження правового статусу майна [7, с. 26–28].

Подібні заходи спрямовані на мінімізацію ризиків незаконного відчуження майна осіб, які були змушені залишити місце проживання або тимчасово перебувають за межами країни.

Паралельно із впливом воєнного стану одним із ключових факторів трансформації нотаріальної діяльності стала цифровізація правових процесів. Розвиток інформаційних технологій поступово змінює традиційні підходи до здійснення нотаріальних дій, сприяючи переходу від паперових процедур до електронних форм взаємодії [9].

У сфері нотаріату цифровізація передбачає впровадження електронного документообігу, використання кваліфікованого електронного підпису, інтеграцію нотаріальних процедур із державними електронними реєстрами та можливість дистанційного отримання окремих нотаріальних послуг. Використання електронного підпису регулюється Законом України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги», який визначає правові засади електронної ідентифікації та забезпечує юридичну силу електронних документів [10, ст. 1, 17–18]. Актуальна назва Закону саме така станом щонайменше з редакції після змін 2022 року.

Суттєву роль у цифровізації нотаріальної діяльності відіграє інтеграція нотаріальних процедур із державними інформаційними системами. Нотаріуси активно використовують такі електронні реєстри, як Державний реєстр речових прав на нерухоме майно, Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, Спадковий реєстр та Єдиний реєстр довіреностей. Порядок функціонування цих реєстрів визначається відповідними постановами Кабінету Міністрів України та нормативними актами Міністерства юстиції України [5; 12].

Перспективним напрямом модернізації нотаріальної діяльності є використання технологій розподіленого реєстру, зокрема блокчейн-технологій. Їх застосування може забезпечити незмінність та автентичність нотаріальних

записів, що створює додаткові гарантії правової безпеки. У науковій літературі такі підходи розглядаються як перспективні для сфери реєстрації прав та підтвердження достовірності електронних документів [11].

Водночас цифровізація нотаріальної діяльності супроводжується низкою нових викликів, пов'язаних із забезпеченням кібербезпеки та захисту персональних даних. Нотаріуси працюють із великим обсягом конфіденційної інформації, що потребує надійних механізмів її захисту від несанкціонованого доступу та кібератак. Основні правові засади обробки та захисту персональних даних визначені Законом України «Про захист персональних даних» [13, ст. 2, 6, 24].

Важливим напрямом трансформації нотаріату в Україні є його розвиток відповідно до європейських стандартів правового регулювання та організації нотаріальної діяльності. Такий вектор розвитку зумовлений загальним курсом держави на європейську інтеграцію та необхідністю гармонізації національного законодавства із правовими підходами, що застосовуються в державах Європейського Союзу. Відповідно до положень Конституції України зовнішньополітична діяльність держави спрямована на утвердження європейської ідентичності України та розвиток стратегічного курсу на повноправне членство в ЄС [1, преамбула, ст. 18, 85].

Одним із ключових орієнтирів розвитку нотаріату в Європі є модель латинського нотаріату, яка функціонує у більшості країн континентальної Європи. Основною ідеєю цієї моделі є поєднання публічно-правової природи нотаріальної діяльності з професійною незалежністю нотаріуса, який виступає уповноваженою державою особою та забезпечує законність цивільного обороту і запобігання правовим конфліктам [14, с. 103–107; 15, с. 113–115].

Європейська модель нотаріату характеризується високим рівнем професійної відповідальності нотаріусів, суворими вимогами до їхньої кваліфікації

та значним обсягом повноважень щодо перевірки законності правочинів. У більшості держав Європейського Союзу нотаріуси виконують функцію превентивного правосуддя, забезпечуючи правову визначеність у сфері цивільних та господарських відносин, що сприяє зменшенню кількості судових спорів [15, с. 111–116].

Європейський досвід має важливе значення для України в контексті цифрової трансформації нотаріальної діяльності. У багатьох державах Європейського Союзу активно впроваджуються електронні нотаріальні сервіси, що передбачають використання електронної ідентифікації, електронного підпису та електронного документообігу. Такі інновації підвищують доступність нотаріальних послуг, скорочують час оформлення документів та сприяють спрощенню адміністративних процедур [11; 15, с. 115–116].

Імплементация європейських підходів до організації нотаріату має важливе значення для України, оскільки сприяє підвищенню ефективності правового регулювання цивільних відносин, зміцненню гарантій захисту прав громадян та створює передумови для інтеграції до єдиного правового простору Європейського Союзу [14, с. 107–110; 15, с. 116–117].

Висновки. Нотаріат відіграє важливу роль у забезпеченні правової

визначеності цивільного обороту, стабільності майнових відносин та захисту прав і законних інтересів громадян і юридичних осіб. Як інститут превентивного правосуддя, нотаріат сприяє запобіганню правовим конфліктам, забезпечує законність правочинів і виступає важливим елементом механізму гарантування прав людини.

Встановлено, що сучасний розвиток нотаріальної системи України відбувається під впливом двох ключових факторів – воєнного стану та цифровізації. Воєнні умови зумовили необхідність оперативної адаптації правового регулювання нотаріальної діяльності, запровадження спеціальних процедур та посилення контролю за правочинами, насамперед у сфері нерухомого майна. Водночас цифровізація сприяє модернізації нотаріальної діяльності через впровадження електронного документообігу, використання електронної ідентифікації та інтеграцію з державними реєстрами.

Важливим напрямом подальшого розвитку нотаріату є орієнтація на європейські стандарти організації нотаріальної діяльності та поступова імплементация принципів латинського нотаріату. Поєднання цифрових інновацій, адаптації до умов воєнного стану та гармонізації з європейським правовим простором формує сучасну модель розвитку нотаріату в Україні.

Література:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 05.03.2026).
2. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text> (дата звернення: 05.03.2026).
3. Баранова Г. С. Нотаріат у правовій системі : монографія. Київ : Юридична думка, 2019. 320 с.
4. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> (дата звернення: 05.03.2026).
5. Деякі питання нотаріату в умовах воєнного стану : постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 № 164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/164-2022-п#Text> (дата звернення: 05.03.2026).
6. Федорчук Ю. О. Деякі особливості вчинення нотаріальних дій в умовах воєнного стану. *Цивільне судочинство та виконавче провадження в умовах воєнного стану* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. ім. Ю. С. Червоного (м. Одеса, 16 груд. 2022 р.). Одеса : Фенікс, 2022. С. 150–174.
7. Письменний О. Сучасні проблеми інституту нотаріату в умовах воєнного стану. *Публічне право*. 2023. № 1. С. 23–30. DOI: 10.32782/2306-9082/2023-49-3.
8. Вдовічена Л. Вплив релокації на правовий режим переміщення документів нотаріального діловодства в умовах воєнного стану. *Релокація в умовах екстраординарних правових режимів* : матеріали XVII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Ужгород, 25–26 квіт. 2025 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. С. 57–60. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-493-4-12>.
9. Чижиков О. О. Правові аспекти регулювання нотаріальної діяльності в умовах цифрової транс-

формації. *Академічні візії*. 2024. Вип. 38. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14506910> (дата звернення: 22.04.2025).

10. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text> (дата звернення: 05.03.2026).

11. Красногор О. В. Інтеграція цифровізації у сфері нотаріату. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2024. Вип. 12. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-12-01-08> (дата звернення: 12.10.2024).

12. Цифровізація нотаріату: перевірити нотаріальний документ з QR-кодом можна у застосунку Дія. Міністерство юстиції України. 02.11.2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/cifrovizaciya-notariatu-pereviriti-notarialnij-dokument-z-qr-kodom-mozhna-u-zastosunku-diya> (дата звернення: 12.10.2024).

13. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (дата звернення: 05.03.2026).

14. Шевчук Л. Основоположні принципи латинського нотаріату та їх реалізація в Україні: історико-правовий аспект. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2018. Вип. 66. С. 103–110. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_yu_2018_66_13 (дата звернення: 14.09.2024).

15. Дудченко Л. В. Нотаріат як інститут публічного права в Європейському Союзі. *Європейські перспективи*. 2020. № 4. С. 110–117.

References:

1. Konstytutsiia Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 № 254k/96-VR. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vp#Text> (data zvernennia: 05.03.2026).

2. Pro notariat : Zakon Ukrainy vid 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text> (data zvernennia: 05.03.2026).

3. Baranova H. S. Notariat u pravovii systemi : monohrafiia. Kyiv : Yurydychna dumka, 2019.

4. Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 24.02.2022 № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> (data zvernennia: 05.03.2026).

5. Deiaki pytannia notariatu v umovakh voiennoho stanu : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28.02.2022 № 164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/164-2022-p#Text> (data zvernennia: 05.03.2026).

6. Fedorchuk Yu. O. Deiaki osoblyvosti vchynennia notarialnykh dii v umovakh voiennoho stanu. In: *Tsyvilne sudochynstvo ta vykonavche provadzhennia v umovakh voiennoho stanu : materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii im. Yu. S. Chervonoho* (Odesa, 16 hrudnia 2022 r.). Odesa : Feniks, 2022. S. 150–174.

7. Pysmennyi O. Suchasni problemy instytutu notariatu v umovakh voiennoho stanu. *Publichne pravo*. 2023. № 1. S. 23–30. DOI: [10.32782/2306-9082/2023-49-3](https://doi.org/10.32782/2306-9082/2023-49-3).

8. Vdovichena L. Vplyv relokatsii na pravovyi rezhym peremishchennia dokumentiv notarialnoho dilovodstva v umovakh voiennoho stanu. In: *Relokatsiia v umovakh ekstraordynarnykh pravovykh rezhymiv : materialy XVII Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii* (Uzhhorod, 25–26 kvitnia 2025 r.). Lviv – Torun : Liha-Pres, 2025. S. 57–60. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-493-4-12>.

9. Chyzykov O. O. Pravovi aspekty rehuliuвання notarialnoi diialnosti v umovakh tsyfrovoy transformatsii. *Akademichni vizii*. 2024. Vyp. 38. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14506910> (data zvernennia: 22.04.2025).

10. Pro elektronnu identyfikatsiiu ta elektronni dovirchi posluhy : Zakon Ukrainy vid 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text> (data zvernennia: 05.03.2026).

11. Krasnohor O. V. Intehratsiia tsyfrovizatsii u sferi notariatu. *Problemy suchasnykh transformatsii. Serii: pravo, publichne upravlinnia ta administruvannia*. 2024. Vyp. 12. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-12-01-08> (data zvernennia: 12.10.2024).

12. Tsyfrovizatsiia notariatu: pereviryty notarialnyi dokument z QR-kodom mozhna u zaastosunku Diia. *Ministry of Justice of Ukraine*. 2022. 2 lystopada. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/cifrovizaciya-notariatu-pereviriti-notarialnij-dokument-z-qr-kodom-mozhna-u-zastosunku-diya> (data zvernennia: 12.10.2024).

13. Pro zakhyst personalnykh danykh : Zakon Ukrainy vid 01.06.2010 № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (data zvernennia: 05.03.2026).

14. Shevchuk L. Osnovopolozhni pryntsyпы latynskoho notariatu ta yikh realizatsiia v Ukraini: istoryko-pravovyi aspekt. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii: yurydychna*. 2018. Vyp. 66. S. 103–110. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_yu_2018_66_13 (data zvernennia: 14.09.2024).

15. Dudchenko L. V. Notariat yak instytut publichnoho prava v Yevropeiskomu Soiuzi. *Yevropeiski perspektyvy*. 2020. № 4. S. 110–117.

Стаття надійшла до друку 05 лютого 2026 року